

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening Het Grootslag te Wervershoof / Andijk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop

4 januari 2010 / rapportnummer 2032-61

1. OORDEEL OVER HET MER

Glastuinbouwbedrijven/tuinders in het gebied “Het Grootslag” in de gemeenten Andijk en Wervershoof willen gebruik maken van grondwater voor de klimaatvoorziening en de gietwatervoorziening van de kassen. Het voornemen is om voor de klimaatvoorziening in de kassen gebruik te maken van ondergrondse energieopslag, ook wel koude/warmteopslag (KWO) genoemd. Ook voor de gietwatervoorziening zal gebruik worden gemaakt van de ondergrond, in de vorm van ondergrondse hemelwaterberging (OHB) en grondwateronttrekking in combinatie met zuivering via omgekeerde osmose (RO) en infiltratie van het concentraat in de bodem.

Hiervoor is een vergunning Grondwaterwet benodigd, en is een Milieueffectrapport (MER) opgesteld.

De Commissie¹ signaleerde bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Hierover heeft op 12 oktober 2009 een gesprek plaatsgevonden met de provincie Noord-Holland (bevoegd gezag) en de initiatiefnemers.

De Commissie heeft vervolgens geadviseerd een **aanvulling op het MER** op te stellen, waarin de volgende punten worden uitgewerkt:

- de energie-effecten en de daaraan gekoppelde milieueffecten;
- de kalibratie van het hydrologische model;
- ruimtelijke situering bronnen;
- RO in combinatie met de lozing van brijn.

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen **de essentiële informatie voor besluitvorming over de koude/warmteopslag aanwezig is**.

In het MER en de aanvulling daarop is het voornemen (KWO) goed vergeleken met de referentie. KWO verbruikt fors meer primaire energie dan de referentie (WKK-variant) en veroorzaakt veel meer CO₂-emissie dan de referentie. In de aanvulling wordt beschreven dat in de (nabije) toekomst KWO duurzamer zal worden dan de referentie. Een goede onderbouwing hiervan ontbreekt in de aanvulling.

■ De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie gaat ervan uit dat het bevoegde gezag de aanvulling alsnog publiceert, bijvoorbeeld bij een komende openbare stap in het besluitvormingsproces.

Het MER en de aanvulling bevat naar het oordeel van de Commissie **onvoldoende informatie voor de besluitvorming over de omgekeerde osmose in combinatie met de lozing van brijn en de ondergrondse opslag van regenwater (zie § 2.4)**.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Energie-effecten

MER

De energie-effecten (en ook de daarmee gemoeide milieueffecten) zijn in het MER onvoldoende aan de orde gekomen. Het beeld is onvolledig, onjuist en wordt gefragmenteerd gepresenteerd waardoor de conclusies niet eenduidig en duidelijk zijn.

In het MER komt onvoldoende duidelijk naar voren dat KWO gepaard gaat met voornamelijk negatieve milieueffecten in vergelijking met alternatieven zoals warmtekrachtkoppeling (in het MER meegenomen als referentie) of diepe geothermie² (niet onderzocht in het MER).

Specifieke punten:

- o Uitgangspunten: bij de uitgangspunten voor de energievraag (§ 2.3.2) ontbreken de gehanteerde uitgangspunten voor de koudevraag, terwijl dat de voornaamste reden is om opslag toe te passen.
- o Energiebalans: niet duidelijk is of er sprake is van een energiebalans, en zo ja, op welke schaalgrootte: per bedrijf, per installatie, per deelgebied of voor “Het Grootslag” als geheel?
- o Berekeningen energieverbruik referentievariant (§ 6.2.1) en KWO (§ 6.2.2): de berekeningen in fig. 6-1 zijn onjuist en incompleet.
- o CO₂ voor bemesting: in het MER ontbreken de CO₂ bemesting in de referentie en het presenteren van het energieverbruik per eenheid product als maat voor energie-efficiency.
- o Extra opbrengst in de gesloten kas: op dit thema ontbreekt feitelijk een goede vergelijking van de voor- (o.a. hoeveel extra opbrengst, werven van ongedierte en ziektekiemen van buitenaf) en nadelen (o.a. extra energieverbruik, koelmachines) van de gesloten kas, met vervolgens een goede afweging.

Aanvulling

In de aanvulling zijn de kloppende getallen en schema's voor het energieverbruik in beeld gebracht voor de referentievariant en de KWO (zie § 1.2 en de figuren 1.1 en 1.2 in de aanvulling). **Daaruit blijkt dat KWO op twee belangrijke punten achterblijft t.o.v. de referentie:**

- o Wat betreft energieverbruik scoort KWO 188% slechter dan de referentie.
- o In de referentie is sprake van een CO₂-emissie besparing van 64 kton/jaar, dankzij de relatief schone elektriciteitsopwekking met WKK. Met KWO neemt de CO₂-emissie met 217 kton/jaar toe en vindt per saldo 281 kton CO₂-emissie plaats.

In de aanvulling (zie § 1.2.3) zijn twee KWO-varianten (KWO+ en KWO++) toegevoegd waarbij de energieprestatie verbetert t.o.v. de KWO-variant zoals opgenomen in het MER. Naar de mening van de Commissie wordt hier een niet onderbouwd en ook niet geloofwaardig voorschot op efficiencyverbetering van de KWO variant genomen:

- o De verdrievoudiging van de overall Seasonal Performance Factor (SPF) in tabel 1.4 is weliswaar noodzakelijk om met het concept ‘warmte/koudeopslag met warmtepompen’ tot (een bescheiden) energiebespa-

² Geothermie is het gebruiken van de warmte van de aarde om huizen, kantoren of kassen te verwarmen. Om de warmte uit de grond te winnen wordt gebruik gemaakt van het warme water dat ligt opgeslagen in watervoerende lagen in de ondergrond, op diepten waar de temperatuur hoog genoeg is om direct of indirect (met een warmtepomp) te benutten.

ring te komen, maar wordt zeker niet ondersteund of aannemelijk gemaakt met de omschreven ontwikkelingen in § 1.3.

- o De verdere ontwikkeling van de referentie zou ook in ogenschouw moeten worden genomen. Immers ook met warmtekrachtkoppeling (WKK) zijn rendementsverbeteringen te verwachten op grond van voortgaande technische ontwikkelingen.

In de ontwikkelingen als beschreven in § 1.3 van de aanvulling wordt de opwekking van groene stroom in of op de kassen genoemd als bijdrage aan een verduurzaming van kassen met KWO. De Commissie is van mening dat dit punt geen relatie heeft met KWO: elektriciteitsopwekking op een kas staat volledig op zichzelf (er zou ook een windmolen naast de kas kunnen worden geplaatst voor elektriciteitsopwekking).

Gelet op het voorgaande wordt de getrokken conclusie (§ 1.6 aanvulling) dat het kantelpunt dichtbij is, dat KWO duurzamer is dan de referentie, niet onderbouwd noch aannemelijk gemaakt. De hiervoor genoemde punten wijzen eerder op het tegenovergestelde: KWO verbruikt fors meer primaire energie dan een WKK-variant en veroorzaakt veel meer CO₂-emissie dan de referentie.

De Commissie is van mening dat voor de huidige situatie de varianten in de aanvulling goed worden vergeleken: in de huidige situatie scoort de referentie (WKK) aanzienlijk beter dan de KWO. Voor de toekomstige situatie is niet onderbouwd waarom KWO net zo duurzaam of zelfs duurzamer kan worden dan de referentie.

2.2

Kalibratie van het hydrologische model

MER

Uit de beschrijving van het hydrologische model kan afgeleid worden, dat er een kalibratie heeft plaats gevonden; niet duidelijk is hoe deze heeft plaatsgevonden. Enige uitleg/verklaringen zouden nuttig zijn bij grote wijzigingen in parameters na kalibratie. Een bandbreedte-benadering (of onzekerheidsmarge) zou op zijn plaats zijn – zeker gelet op de omvang van de hoeveelheden waarvoor vergunning wordt aangevraagd. Mocht uit de nadere beschouwingen blijken, dat aan de voorspelling grote onzekerheden kleven dan komt ecologie aan bod, omdat in de aangrenzende natuurgebieden verdroginggevoelige natuur voorkomt, deels met hoge natuurwaarden.

Aanvulling

In de aanvulling wordt aangegeven dat het model is ontwikkeld voor Agriport én het Grootslag. Dat betekent een model voor een groot gebied; een model dat uitsluitend voor het Grootslag zou zijn ontwikkeld, zou naar verwachting andere accenten kennen. De uitkomsten in de zin van stromingsbeelden en verlagingen zullen naar verwachting niet heel anders zijn als het model op een andere manier was gekalibreerd. Omdat de winning en infiltratie van grondwater van de KWO (die de voornaamste waterverplaatsingen zal veroorzaken) gelijktijdig plaats vinden, zullen de effecten op het stromingsbeeld op vrij korte afstand van het gebied tegen elkaar wegvallen. Ook naar maaiveld zullen de effecten van verlaging en verhoging gedempt en uitgespreid worden door de diepte van de filters. De uitkomst van de modellering lijkt daarom niet onwaarschijnlijk.

2.3 Ruimtelijke situering bronnen

MER

Een ruimtelijk overzicht van de positionering van omgekeerde osmose in combinatie met de lozing van brijn (RO), ondergrondse hemelwaterberging (OHB) en koude/warmteopslag (KWO) (in de vertikaal en in terreinindeling) ontbreekt. Of interactie tussen deze systemen kan optreden, wordt daardoor niet duidelijk. In algemeenheid zijn de (milieu)afwegingen die tot de bronlocaties voor RO en OHB in de verschillende alternatieven leiden niet in het MER beschreven.

Aanvulling

Op blz. 9 van de aanvulling wordt inzicht gegeven in de positionering van de OHB en de RO ten opzichte van de KWO, dat wil zeggen in de posities die zijn doorgerekend. Het is onduidelijk of dit een concreet voornemen is, of een theoretische rekenvariant. De Commissie acht dit relevant, omdat er naar verwachting binnen het Grootslaggebied behoorlijke verschillen zijn in chlorideconcentratie in het grondwater (zie ook § 2.4).

2.4 RO in combinatie met de lozing van brijn

MER

Het onderwerp RO in combinatie met de lozing van brijn³ wordt in het MER ten onrechte beperkt tot een chloride-vraagstuk. Dit behoeft uitwerking op de volgende punten:

- Het chloride-vraagstuk zelf is mager uitgewerkt. Omdat er weinig metingen zijn gedaan, is amper bekend hoeveel chloride het op te pompen water gaat bevatten, te meer niet omdat niet bekend is op welke diepte gewonnen gaat worden. Een schatting komt op concentraties tussen 1000 en 4000 mg/l. Dat kan worden ingedikt, en dan ontstaat brijn met 2000 tot 8000 mg/l; zeker in dat laatste geval moet wel heel diep worden gegaan om nog te kunnen lozen in een deel van het watervoerend pakket waar de natuurlijke concentratie hoger is. Op basis van de beperkte gegevens zoals die nu voorliggen, is er een reëel risico, dat er als gevolg van de RO alsnog verzilting optreedt.
- Het indikkings-effect is niet beperkt tot alleen chloride. Ook alle concentraties metalen en andere mineralen zijn in het brijn verdubbeld. Maak duidelijk wat voor concentraties van andere mineralen verwacht kunnen worden.
- Een ander effect van het indikken is dat de verzadigingsevenwichten (SI-index) van de verschillende mineralen kunnen veranderen. Zo zal het gewonnen water vrij zeker verzadigd zijn voor wat betreft calciumcarbonaat. Als dat wordt ingedikt bij ongeveer dezelfde pH, zal er een situatie van oververzadiging ontstaan: er zal spontaan calciumcarbonaat neerslaan. De vraag is nu waar dat gaat neerslaan:
 - in de bodem met als gevolg verkalking van het watervoerend pakket;
 - in de infiltratieput, met als gevolg verstopping van de put, of
 - in de RO-installatie, met als gevolg verstopping in de installatie.In de laatste twee situaties ligt de oplossing voor de hand: dosering van 'anti-scalants' (bijvoorbeeld zoutzuur). Dat verlaagt de pH, en dus het oplossend vermogen maar het verhoogt de chloride-concentratie extra.

³ Naar aanleiding van een hoofdpunt uit de richtlijnen, dat aangegeven moet worden in hoeverre de plannen rond de winning en opslag van gietwater en de infiltratie van concentraat inspelen op en daardoor hinder ondervinden van de KWO.

- Wat doet de infiltratie van zuur en aerobisch regenwater in de watervoerende pakketten met de bodemchemie? Ontstaan er sulfaat-reacties, waardoor het water nog zuurder wordt? Vindt er ondergrondse ontijzering plaats, waardoor de bodem verstopt raakt?

Aanvulling

De Commissie is van oordeel dat in de aanvulling **onvoldoende inzicht** wordt gegeven **in de effecten** van met name de RO en ook de OHB **op de kwaliteit van het grondwater**. Voornaamste euvel is het ontbreken van lokale meetgegevens. In het MER is al aangegeven dat de ruimtelijke spreiding in chlorideconcentraties op het niveau van de RO en OHB groot kan zijn. Het is onvoldoende als de te verwachten waterkwaliteit dan wordt ingeschat op basis van één RO-installatie in het gebied, waarvan de ligging niet nader wordt gedefinieerd, waarvan de gemeten waterkwaliteit als onwaarschijnlijk wordt beschreven en een aantal relevante parameters niet zijn onderzocht. De Commissie is daarom van mening dat de waterkwaliteit van het te winnen water onvoldoende bekend is, en daarmee ook de samenstelling van het te lozen brijn. In de beoordeling van de effecten van de OHB richt de aandacht zich op het al dan niet versneld opsouperen van de reactiecapaciteit van de bodem, en niet op de veranderingen in waterkwaliteit als gevolg van de OHB.

In de aanvulling van het MER wordt verwezen naar analyses bij 'een bestaande RO-installatie in het gebied'. Op basis van de ruimtelijke variatie⁴ is de locatie van die RO-installatie essentieel, maar die wordt niet gegeven.

In § 2.3.1 worden uitgevoerde berekeningen gepresenteerd. In tabel 2-5 wordt het chlorideprofiel gepresenteerd waarmee gerekend is. Dit is een profiel dat voor het gunstige gebied ten westen van het Grootslag representatief kan zijn. Er is slechts voor een klein deelgebied in het qua chlorideconcentraties gunstige westen een berekening uitgevoerd. De berekeningen zijn niet gekalibreerd, wat ook niet mogelijk is als er geen meetgegevens zijn.

De berekening is uitsluitend uitgevoerd voor variant 1 van de alternatieven. Volgens de Commissie moet de onderlinge beïnvloeding voor alle hydrologische varianten worden doorgerekend, omdat dat juist de verschillen tussen de alternatieven bepaalt. De RO en OHB zijn nu feitelijk geen onderdeel van de alternatieven-afweging.

In § 2.3.2 wordt de **chemische samenstelling** van het grondwater, permeaat en concentraat vermeld. Een aantal kanttekeningen hierbij:

- het analysepakket is zeer beperkt, gevoelige parameters als arseen, nikkel en boor ontbreken.
- in de noot bij de tabel wordt vermeld dat de resultaten vermoedelijk niet kloppen: op deze diepte moet het water ijzer bevatten en de aanwezigheid van nitraat is vrijwel uitgesloten.
- gezien de rekenkundige eenduidigheid van de getallen, lijkt het erop dat de concentraties in het concentraat nooit zijn gemeten, maar berekend zonder rekening te houden met mogelijke oververzadiging.
- de aansluitende onderbouwing dat arseen geen probleem is, is niet relevant: de onderbouwing betreft arseenvorming vanuit het bodemmateriaal onder natuurlijke omstandigheden tussen 5 en 15 m-mv, terwijl het bij het Grootslag gaat om de aanwezigheid, en vorming van arseen op grotere diepte (35-60 m-mv voor de OHB, 80-110 m-mv voor de lozing van brijn), alsmede de gevolgen van indikking met een factor 2.

⁴ Op de diepte van de RO-onttrekking is volgens het MER de chloride-concentratie ten oosten van het Grootslag 2018 tot 7600 mg/l en ten westen zijn de concentraties in de orde van 200 tot 500 mg/l, ofwel een factor 10 lager.

In de reactie op het MER heeft de Commissie gevraagd de **effecten van mogelijke oververzadiging en de mogelijke inzet van anti-scalants** in beeld te brengen. De twee publicaties waarnaar wordt verwezen om te onderbouwen dat waarschijnlijk geen anti-scalants hoeven worden toegepast, betreffen plannen, waarbij de overbodigheid van de inzet van anti-scalants echter geen uitkomst van het project, maar één van de te onderzoeken hypothesen is. Evenmin wordt aangetoond dat de situatie in de geciteerde onderzoeken overeenkomt met de situatie bij het Grootslag.

Zelfs als de inzet van anti-scalants inderdaad niet nodig blijkt, is daarmee het effect niet tenietgedaan: de oververzadiging zal dan na infiltratie in het bodemmateriaal worden opgevangen. Dit zal leiden tot neerslag van mineralen in het pakket. Gesteld wordt dat de ruimte in het watervoerend pakket zodanig groot is dat er geen merkbare verstopping op zal treden. Dit wordt echter niet onderbouwd.

Met betrekking tot de OHB, waarbij mogelijk **bodemprocessen** optreden als gevolg van het **infiltreren van zuur en aerob regenwater in een anaeroob pakket**, is in de aanvulling een beschrijving gegeven. Dit overzicht is erg gericht op uitputting van calciet, organische stof en pyriet. Er wordt geen schatting uitgewerkt van de resulterende grondwaterkwaliteit bijvoorbeeld voor parameters als calcium en sulfaat of metalen als nikkel en arseen.

In zijn algemeenheid is het ontbreken van meetgegevens een belangrijk knelpunt om een beeld te krijgen van de kwaliteitsveranderingen in bodem en grondwater. Als er geen zicht is op de huidige chemische samenstelling van bodem en grondwater, kan ook niet worden beoordeeld wat de effecten van een of meerdere ingrepen zal zijn. Naar de mening van de Commissie dient in een heterogene situatie zoals die bij het Grootslag verwacht wordt, vooraf een beeld van de lokale situatie te worden geschetst op basis van metingen. Na realisatie is het van belang om de situatie middels monitoring te blijven volgen, waarbij rekening gehouden moet worden met variaties in de tijd. Voor een proces dat op jaarbasis cyclisch is, dienen meerdere punten binnen zo'n cyclus te worden beschouwd. Daarbij dienen alle parameters te worden beschouwd die relevant zijn voor de kwaliteit van bodem en grondwater.

2.5 Effecten van onbalans

MER

De inschatting van de effecten van onbalans zijn uitgewerkt met een beperkte bandbreedte (van plus of min 15%). Benuttingspercentages kunnen in de praktijk veel sterker verschillen dan de geschetste bandbreedte. Beschrijf de inschatting van de effecten van onbalans in een worst-case scenario.

Aanvulling

In de aanvulling is aangevoerd dat binnen de randvoorwaarde van de (ontwerp) vergunning een onbalans van maximaal 10% over een periode van vijf jaar is toegestaan, en dat een bandbreedte van 15% dus al rekening houdt met een slechtere situatie dan in de praktijk vergund gaat worden. De Commissie is echter van mening dat binnen die randvoorwaarde op jaarbasis veel grotere afwijkingen mogelijk zijn, en in de huidige praktijk ook gangbaar. Op die manier wordt de energie die een half jaar ervoor is opgeslagen ofwel slechts deels benut, ofwel wordt er water van buiten de opgeslagen hoeveelheden opgepompt. Daarnaast kan het er bijvoorbeeld toe leiden dat pas in het vijfde jaar een (grote) actie plaatsvindt om de onbalans binnen de gestelde marge te brengen, met opnieuw een lagere efficiëntie dan eerder ingeschat.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag te bezien of de randvoorwaarden wat betreft de onbalans bijstelling behoeven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: Het Grootslag BV

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Besluit: vergunning op grond van de Grondwaterwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C15.1

Activiteit: grondwateronttrekking voor klimaat- en gietwatervoorziening ten behoeve van een glastuinbouwterrein.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Westfries Weekblad, editie De Streek van week 51

ter inzage legging startnotitie: 21 december 2007 tot en met 1 februari 2008
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 17 december 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 20 februari 2008

richtlijnen vastgesteld: 25 maart 2008

kennisgeving MER in het Westfries Weekblad, editie De Streek van 31 juli 2009

ter inzage legging MER: 31 juli 2009 tot en met 11 september 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 23 juli 2009

aanvulling MER bij de Commissie m.e.r.: 10 november 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 4 januari 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

H. Boukes

ir. J.J. Buitenhuis

dr. F.H. Everts

drs. M.P. Laeven (secretaris)

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- MER Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening Het Grootslag
(gemeente Wervershoof/Andijk) incl. Figuren en Bijlagen
- Aanvulling op het MER Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening Het Grootslag (gemeente Wervershoof/Andijk)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening
Het Grootslag te Wervershoof / Andijk en de aanvulling daarop**

Glastuinbouwbedrijven/tuinders in het gebied "Het Grootslag" in de gemeenten Andijk en Wervershoof willen gebruik maken van grondwater voor de klimaatvoorziening en de gietwatervoorziening van de kassen. Hiervoor is een vergunning in het kader van de Grondwaterwet benodigd en is een MER opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2879-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

